

Magyar Nemzeti Múzeum
Rákóczi Múzeuma

3950 Sárospatak
Szent Erzsébet u. 19.
Tel: +36 (47) 311-083
Fax: +36 (47) 511-135
www.rakoczimuzeum.hu

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
RÁKÓCZI MÚZEUMA
SÁROSPATAK

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A Magyar Nemzeti Múzeum **204108/01570** pályázati azonosítóval jelölt pályázata 500.000 forint támogatásban részesült a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiuma döntése alapján. A támogatásból a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma „*A Rákóczi-család öt fejedelmi generációját bemutató nemzetközi tudományos konferenciát rendezett*” a II. Rákóczi Ferenc-emlékév tematikájához kapcsolódva, „*A Rákócziak*” címmel.

Az 500.000,- Ft-os támogatást pályázatban leírtak szerint használtuk fel.

**A konferenciáról készült szakmai beszámoló
elérhető az alábbi honlapcímen:**

www.rakoczimuzeum.hu

Múzeum/Közérdekű információk/Szakmai beszámolók

Sárospatak, 2019. december 4.

Dr. Tamás Edit

Dr. Tamás Edit
múzeumigazgató

A konferencia témája: A nemzetközi tudományos konferencia a Rákóczi-család öt fejedelmi generációját mutatta be a II. Rákóczi Ferenc-emlékév tematikájához kapcsolódva.

Részvevőinek száma: 58 fő

Részvevőinek összetétele: Előadók, szakmai közönség, Sárospatak és környékbeli érdeklődők, hazai és határon túli magyar történészek, muzeológusok, levéltárosok, Sárospatak Város Önkormányzatának képviselőiben, a városi intézmények képviselőiben megjelentek.

Időpontja: 2019. október 1-2.

A konferencia szakmai előkészítése, a tematika összeállítása, az előadók kiválasztása/felkérésük, a konferencia propagálása és az itt megfogalmazott szakmai eredmények széleskörű megismertetése az együttműködő közreműködésével – Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei; Kelet-Szlovákiai Múzeum, Kassa; Magyar Nemzeti Múzeum Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye – történt.

A kétnapos konferencia nyitó napján Tamás Edit múzeumigazgató köszöntőjében kiemelte, hogy az MNM Rákóczi Múzeuma által 1995-ben újjára indított konferencia-sorozat csaknem negyedszázad múltán is évről évre megrendezésre kerül. A hazai és határon túli XVII-XVIII. századot kutató történészek legújabb eredményei részben itt Sárospatakon kapnak nyilvánosságot.

Sikora Attila alpolgármester a II. Rákóczi Ferenc-emlékév sárospataki eseményeinek sokszínűségét, a Rákóczi örökség fontosságát hangsúlyozta.

Hörcsik Richárd Zemplén és Hegyalja számos Rákóczi birtokhoz tartozó településének, így Sárospataknak országgyűlési képviselőjeként köszöntötte a konferencia résztvevőit és a jelenlévő érdeklődőket: „II. Rákóczi Ferenc programja ma is érvényes, a vezérlő fejedelem egyértelmű értékjavasztása világosan mutatja az utat, ezért is választjuk őt példaképül, ezért fordulunk tisztelettel feléje, és emlékezünk meg róla. A kulcsszó tehát: a haza javára lenni. Ahogy a vezérlő fejedelem megfogalmazta: „[a] Hazához való szeretet minden egyéb szeretetet magába foglal, életünket, javainkat vérünknek utolsó csepjéig el szántuk”. Hazaszeretetünket éppen azáltal erősítjük és éljük meg, hogy Rákóczi Ferencre és családjára tekintünk ebben a jeles időszakban. A tudományos munkának különös súlyt ad tehát az a megnövekedett figyelem, ami ebben az évben jelentkezik.”

Dienes Dénes professzor „Rákóczi Zsigmond és Miskolczi Csulyak István” címmel tartott előadásából a református lelkész, zempléni esperes életpályája, munkássága rajzolódott ki. Hallhattunk – a Hernád Kiadó és a TTRE Nagykönyvtára kiadásában –most megjelent Miskolczi Csulyak István peregrinációs albumáról. Gebei Sándor professzor emeritus (Eger) II. Rákóczi Ferenc lengyelországi támogatóit, a korabeli politikai helyzetet, a lengyel főnemesség franciás műveltségét tárta elénk. Kónya Péter professzor (az Eperjesi Egyetem rektora) a szabadságharc gazdaságirányító hivatalainak tevékenységét követte végig Besztercebányától Eperjesig, a kezdetektől, a végnapokig. Balogh Judit egyetemi tanár (Eger) „Egy hatalom végórái. II. Rákóczi György és az erdélyi elit 1657-1660 között” című előadásában a lengyelországi hadjáratot követő évek hatalmi viszonyait elemezte. Kónya Annamária (Eperjesi Egyetem) a család köznemesi ágából származó Rákóczi András pályáját mutatta be.

Gyulai Éva egyetemi docens (Miskolc) előadásában a Rákóczi-család több nemzedékének zborói kapcsolódását, ottani építkezéseit és a máig fennmaradt emlékeit mutatta be. Wittinger Zoltán a NÖF vezető tervezője a borsi Rákóczi-kastély fejlesztéséről számolt be. Örömmel hallott mindenki az épület történetéről, a felújítás látványos eredményeiről. Makoldi Miklós az MKI Régészeti Kutatóközpont igazgatója a tokaji Rákóczi-vár feltásait ismertette, bemutatva az erősség építéstörténetét, a régészeti feltárás nehézségeit.

Oláh Tamás a Sátoraljaújhelyi Fiókleveztár vezetője a Rákóczi-szabadságharc hadieseményeit követte végig a Tiszántúlon és térségében, Tokaj bevételétől Szatmár kapitulációjáig. Csatáry György főiskolai tanár, intézetigazgató (Beregszász) előadásában beszámolt a Kárpátalján zajló Rákóczi kutatásokról, azok eredményeiről és ismertette a fejedelem Ung vármegye levéltárában őrzött rendeleteit.

Gödölle Mátyás a Magyar Nemzeti Múzeum művészettörténésze II. Rákóczi Ferenc podolini portréit mutatta be. Vámosi Katalin a Herman Ottó Múzeum művészettörténésze a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma képzőművészeti gyűjteményében őrzött II. Rákóczi Ferenc ábrázolásokat dolgozta fel. Reisz T. Csaba címzetes főigazgató (MNL) „II. Rákóczi Ferenc alakja Dudits Andor festőművész munkásságában” című előadásában hallattunk a művész Rákóczi Múzeumban őrzött két jelentős művének történetéről. Az időszak kiállításán Tamás Edit „Zempléntől Kassáig” kalauzolta a konferencia résztvevőit a 17 intézménytől kölcsönzött, öt erdélyi fejedelemhez köthető tárgyak bővületében.

Köszönjük az NKA támogatását, mellyel lehetővé tette e rangos, színvonalas konferencia megrendezését!

Program

2019. október 1. (kedd)

11.00: Köszöntők

Tamás Edit múzeumigazgató, Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma
Rezi Kató Gábor főigazgató-helyettes, Magyar Nemzeti Múzeum
Aros János, Sárospatak Város polgármestere
Hörcsik Richárd, országgyűlési képviselő

Tárogatón közreműködik: Gombos Levente

11.30: Előadások

Dienes Dénes: Rákóczi Zsigmond és Miskolczi Csulyak István
Czigány István: Tradíció, modernség és politikum a Rákócziak hadviselésében 1644-1711

13.00: Szünet

14.00: Előadások

Gödölle Mátyás: II. Rákóczi Ferenc podolini portréi
Vámosi Katalin: II. Rákóczi Ferenc ábrázolásai a sárospataki MNM Rákóczi Múzeuma képzőművészeti gyűjteményében.
Wittinger Zoltán: A borsi Rákóczi kastély fejlesztése
Simon Zoltán: Egy fejedelmi mellékrezidencia: Regéc

Szünet

16.00: Előadások

Balogh Judit: Egy hatalom végórái. II. Rákóczi György és az erdélyi elit 1657 és 1660 között
Gebei Sándor: Lengyelek II. Rákóczi Ferenc mellett és ellen
Oláh Tamás: A Rákóczi-szabadságharc hadi eseményei a Tiszántúlon és térségében Tokaj bevételétől Szatmár kapitulációjáig
Csatáry György: II. Rákóczi Ferenc rendeletei az Ung megyei gyűjteményben
Tamás Edit: A Rákócziak – Zempléntől Kassáig (kiállítás látogatás)

2019. október 2. (szerda)

09.00: Előadások

Reisz T. Csaba: II. Rákóczi Ferenc alakja Dudits Andor festőművész munkásságában
Gyulai Éva: A Rákócziak és Zboró
Makoldi Miklós: A tokaji Rákóczi-vár feltárásai

Szünet

10.30: Előadások

Kónya Annamária: Rákóczi András és a szlovák reformátusok
Kónya Péter: Országos gazdaságirányító hivatalok a Rákóczi-szabadságharcban

Hozzászólások

Zárszó

Fotómelléklet

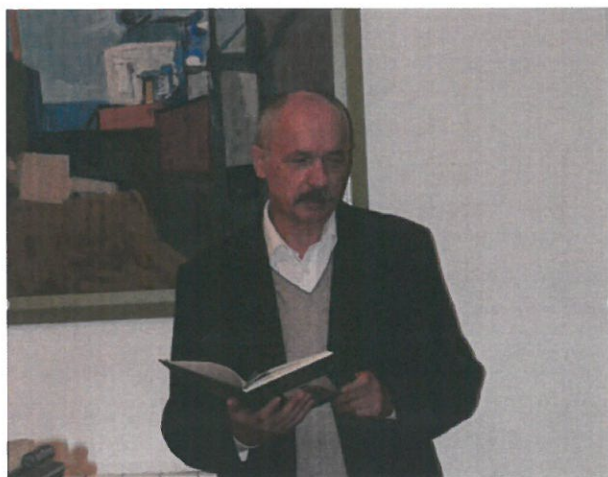

*A konferencia megnyitása, a résztvevők köszöntése
(Tamás Edit, Sikora Attila)*

A konferencia közönsége

Az előadók

Dienes Dénes

Gödölle Máttyás

Vámosi Katalin

Wittinger Zoltán

Balogh Judit

Gebei Sándor

Oláh Tamás

Csatáry György

Reisz T. Csaba

Gyulai Éva

Makoldi Miklós

Kónya Annamária

Kónya Péter

Tárogatón közreműködött: Gombos Levente

A konferenciáról szóló sajtómegjelenés

<https://sarospatak.hu/2019/10/07/a-rakocziak-cimmel-kerult-megrendezesre-a-xxiv-sarospataki-kesorenezansz-muvelodestorteneti-konferencia/>

A konferencia meghívója:

MEGHÍVÓ

2019. OKTÓBER 1-2.

14.00: Előadások

Gödölle Mátyás: II. Rákóczi Ferenc podolini portréi
Vámosi Katalin: II. Rákóczi Ferenc ábrázolásai a sárospataki MNM Rákóczi Múzeuma képzőművészeti gyűjteményében.
Wittinger Zoltán: A borsói Rákóczi kastély fejlesztése
Simon Zoltán: Egy fejedelmi mellékrezidencia: Regéc
Szünet

16.00: Előadások

Balogh Judit: Egy hatalom végőrái. II. Rákóczi György és az erdélyi elit 1657 és 1660 között
Gebei Sándor: Lengyelek II. Rákóczi Ferenc mellett és ellen
Oláh Tamás: A Rákóczi-szabadságharc hadi eseményei a Tiszántúlon és térségében Tokaj bevételétől Szatmár kapitulációjáig
Csatár György: II. Rákóczi Ferenc rendeletei az Ung megyei gyűjteményben
Tamás Edit: A Rákócziak – Zempléntől Kassáig (kiállítás látogatás)

2019. október 2. (szerda)

09.00: Előadások

Reisz T. Csaba: II. Rákóczi Ferenc alakja Dudits Andor festőművész munkásságában
Gyulai Éva: A Rákócziak és Zboró
Makoldi Miklós: A tokaji Rákóczi-vár feltárásai
Szünet

10.30: Előadások

Kónya Annamária: Rákóczi András és a szlovák reformátusok
Kónya Péter: Országos gazdaságirányító hivatalok a Rákóczi-szabadságharcban
Seres István: Sárospatak és Rodostó, a fejedelem két városa
Hozzászólások
Zárszó

A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma,
a Sárospataki Református Kollégium
Tudományos Gyűjteményei és a
Bodrogközi Művelődési Egyesület

szeretettel meghívja Önt

A Rákócziak című konferenciára

A rendezvény időpontja:
2019. október 1-2.

Helye:
MNM Rákóczi Múzeuma
(Sárospatak, Szent Erzsébet út 19.)

PROGRAM 2019. október 1. (kedd)

11.00: Köszöntők
Tamás Edit múzeumigazgató,
Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma
Rezi Kató Gábor főigazgató-helyettes, Magyar Nemzeti Múzeum
Aros János, Sárospatak Város polgármestere
Hörcksik Richárd, országgyűlési képviselő

Tárogatón közreműködik: Gombos Levente

11.30: Előadások
Dienes Dénes: Rákóczi Zsigmond és Miskolczi Csulyak István
Czigány István: Tradíció, modernség és politikum a Rákócziak hadviselésében 1644-1711

13.00: Szünet

A Magyar Nemzeti Múzeum
Rákóczi Múzeuma fenntartója

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A rendezvény támogatója:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Magyar Nemzeti Múzeum
Rákóczi Múzeuma

Telefon: 47/311-083; fax: 47/511-135
info@rakoczimuseum.hu
www.rakoczimuseum.hu